

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Мария Златкова Станкова

ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“, Благоевград,

**включена в регистъра на академичния състав на Република България в
Националния център за информация и документация по научна специалност:
Икономика и управление на туризма**

и

**член на научно жури по обявен конкурс от ЮЗУ „Неофит Рилски“ –
Благоевград за заемане на академичните длъжности “доцент” по област на
висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално
направление 3.9 Туризм (Икономика и управление на туризма
(Специализирани видове туризм и трансгранично сътрудничество), за
нуждите на катедра „Туризма“**

1. Представяне на кандидата

Единствен участник в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.9 Туризм (Икономика и управление на туризма (Специализирани видове туризм и трансгранично сътрудничество), обявен за нуждите на катедра „Туризм“ на Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, е гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова - преподавател в същата катедра.

Руска Венциславова Божкова е единствен кандидат в конкурса.

2. Основание за написване на рецензията:

✓ *Решение на Факултетния съвет на Стопански факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“, Протокол №38/15.06.2026 г.*

✓ *Заповед №1362/16.06.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“-Благоевград за определяне състава на научното жури*

✓ *Решение на първото заседание на научното жури по процедурата, проведено на 25.06.2026 г. - Протокол № 1*

Конкурсът е обнародван в Държавен вестник, брой 36/17.04.2026 г.

Рецензията е изготвена на основание Заповед № 1362/16.06.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Съдържането му е съобразено с действащите Закон за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешните регламенти за развитието на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. В структурно отношение, е съставена от девет части, включително представяне на кандидата, основание за написване и заключение, в които е оценена изследователската, учебната и преподавателска дейност на кандидата и неговите приноси, както и са дадени бележки и препоръки.

Във връзка с конкурса, гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова предоставя набор от документи, които са в съответствие с неговата насоченост, както и с националната законодателна рамка и вътрешните за ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград правила, както следва: автобиография, изискуеми дипломи, удостоверение за стаж по специалността, списък на публикациите по конкурса, справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за научната област и допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, включително с доказателства, справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации, справка за оригиналните научни приноси с доказателства, научни трудове за участие в конкурса, резюмета на рецензираните публикации на български и английски език, заявление за участие в конкурса с референция към обявата за конкурса в Държавен вестник.

3. Персонална характеристика на кандидата

Гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова е родена на 22-ри август 1983 г. Средно образование е завършила в гимназия, гр. Аспровалта, Република Гърция през 1999 година, след което през 2002 г. се е дипломирала от Единен лицей в същия град. Р. Божкова завършва ОКС „Бакалавър” в периода 2002-2006 в специалност „Публична администрация“ в Университет по социални и политически науки „Пантио”, Република Гърция, Факултет по Публична администрация и ОКС „Магистър”, специалност „Икономическо и Регионално Развитие ” (2006-2009 г.) в Университет по социални и политически науки „Пантио” Република Гърция, Факултет Икономическо и Регионално Развитие. Продължава обучението си в ОНС „Доктор“ през 2009 г., когато е зачислена като редовен докторант в Катедра „Туризъм“ на Стопанския факултет към ЮЗУ „Неофит Рилски” по специалност 05.02.18 Икономика и управление (туризъм). През април 2013 г. защитава подготовения от нея дисертационен труд на тема “Междурегионални

особености на селския туризъм”. В рамките на докторската програма, Р. Божкова е хоноруван преподавател към Катедра „Туризъм“ на Стопанския факултет, което е и начало на професионалното ѝ развитие. През 2013 г. д-р Руска Венциславова Божков е назначена за асистент в Катедра „Туризъм“. През 2015 г. е заема академичната длъжност „главен асистент“ в същата катедра, на която длъжност работи до момента. Видно от приложено Удостоверение изх. №33/01.04.2026 г., към 2026 г. има преподавателски стаж в ЮЗУ „Н. Рилски“ - Благоевград 12 години и 7 месеца.

Гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова владее английски, гръцки и немски езици. Член е на редакционната колегия на списание „Предприемачество“, към ЮЗУ „Неофит Рилски“ и е рецензент в списание „Athens Journal of Tourism“ към Athens Institute of Education and Research (ATINER). Член е на управителния съвет на КНСБ при ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Доброволец е към Гръцкия Червен Кръст на Регион Серес, Р. Гърция като медицинска сестра.

4. Количествена и качествена оценка по критериите и показателите за учебната работа

Гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова е представила комплект от всички материали на хартиен и електронен носител. Подадените документи и доказателства за покриване на изискванията за участие в конкурса, са в съответствие с Вътрешните правила за развитието на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград. Включително, изложената персонална характеристика на кандидата в конкурса показва, че е постигнато съответствие и са изпълнени изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“, в кореспонденция с чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ във връзка с чл. 53, ал. 1 от ППЗРАСРБ.

Към 25.06.2026 г., гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова има трудов стаж в Югозападния университет от 13 години. Гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова е титуляр на лекционни курсове в ОКС „Бакалавър“, за специалност „Туризъм“ и специалност „Устойчив туризъм“, редовна форма на обучение, както следва по: „Вътрешен и международен туризъм“, „Управление на туристически атракции“, „Балнеоложки туризъм“, „Селски туризъм“ и др. Преподава и в магистърските програми на катедра „Туризъм“ в редовна и задочна форма на обучение.

Анализът на представените подробни справки за учебната натовареност показва, че кандидата в конкурса има осигурена планова учебна заетост от общо 315 ч. лекции и 45 часа упражнения при норматив 200 часа (в лекции).

Гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова в конкурса за „доцент” има сериозен принос за учебната документация на специалността. Разработва нови учебни програми, създава и актуализира утвърдени лекционни курсове. Автор е на учебни програми по всички дисциплини, по които преподава в специалностите в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 3.9 Туризм в Стопанския факултет на Югозападния университет.

За нуждите на учебния процес, гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова има издаден 1 самостоятелен учебник - *Руска Кръстева (2018). Международен туризъм, Изд. Авангард Прима, София, ISBN 9786191609574* (Списък с публикации).

В периода 2015-2025 г. д-р Божкова е разработила и изнесла лекционни курсове на чужд език, във връзка с проведена преподавателска мобилност по програма „Еразъм +” в INSEEC, гр. Лион-Бордо, Франция, през м. март 2025 г. Участвала е също и в пет мобилност по програма „Еразъм +”, свързани с обучение в партньорски университети в Испания, Белгия, Турция, Франция и Гърция.

Направената количествена и качествена оценка по критериите и показателите за учебната работа показва, че гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова има богат преподавателски опит. Притежава умения за работа в динамична мултикултурна среда. Ползва се с авторитет и заслужено уважение след колегите в сраната и чужбина. На тази база, се налага извода, че кандидатът в конкурса притежава висока степен на подготовка, свързана с учебната дейност за заемане на академичната длъжност „доцент”.

5. Количествена и качествена оценка (анализ) по критериите и показателите за изследователската дейност

За участие в конкурса за „доцент” гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова е представила за рецензиране 25 научни публикации, реализирани в университетски издателства и в специализирани научни издания (Списък с публикации). В съответствие с законовия регламент, те не повтарят тези за придобиване на образователната и научна степен „главен асистент” (Справка НАЦИД).

Таблица 1. Представени за рецензиране научни публикации на гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова

Група от показатели	Показател	Брой точки
В	Хабилитационен труд – монография – 1 брой	100
Г	Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките" – 1 брой	75
	Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 9 броя	120,5
	Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 11 броя	90,3
	Публикувана глава от колективна монография – 2 броя	6,8
Е	Публикуван университетски учебник или учебник, който се използва в училищната мрежа – 1 брой	40
	Общ брой точки от публикации	432,6

**систематизация по Справка за изпълнение на минималните национални изисквания и Списък с публикации на кандидата*

От доказателствения материал по процедурата е видно, че кандидатът постига изпълнение на минималните национални изисквания, като е реализирал 100 точки по група от показатели В; 297.6 точки по група от показатели Г (при изискуеми 200 точки) и 40 точки по група от показатели Е. Точките по група от показатели Д са общо 670.

При изискуеми общо 400 точки, д-р Божкова набира общо 1212,6 точки.

Научните трудове на д-р Божкова са публикувани в утвърдени научни издания. Прави впечатление, че съществена част от тях са в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни (Web of Science, Scopus и др.), което им осигурява популярност и висока научна разпознаваемост в международен и национален план. Другата част от публикациите са реализирани в рецензирани национални научни издания, академични издателства и професионални сборници, както и в материали от национални и международни научни форуми в страната и чужбина.

Анализът на представените публикации показва ясно очертана и последователно развивана научноизследователска ангажираност, концентрирана върху актуални проблеми на туризма, устойчивото развитие, трансграничното сътрудничество, миграционните процеси и тяхното отражение върху туристическите дестинации. В тематично отношение публикациите се отличават с логическа приемственост и постепенно разширяване на изследователския обхват към въпроси, свързани с устойчивото развитие, дигитализацията, предприемачеството, общественото здраве и благосъстоянието.

Водещо място в научната продукция заемат изследванията, посветени на развитието на трансграничния туризъм между България и Гърция, специализираните

форми на туризъм и устойчивото управление на туристическите дестинации. Особено внимание е отделено на анализа на туристическата мотивация, оценката на туристическите ресурси и възможностите за разработване на интегрирани трансгранични туристически продукти и стратегии за регионално развитие. В този аспект, висока оценка заслужава основният монографичен труд: *Божкова Р. (2022) „Специализирани видове туризъм в трансграничния регион България – Гърция“ (ISBN: 978-954-00-0321-4)*, рецензиран от 2 хабилитирани лица и издаден от УИ „Неофит Рилски“, който е представен като хабилитационен. В него е поставен акцент именно върху значението на специализираните видове туризъм като инструмент за развитие на трансграничните региони между Югозападна България и Северна Гърция. Аргументирана е връзката между туристическата мотивация, устойчивото използване на природните и културните ресурси и възможностите за икономическо и социално сътрудничество между двата региона. Следва се и се постига изследователската цел, която е фокусирана върху анализ на мотивацията на българските и гръцките туристи и установяване на различията в техните туристически предпочитания според демографските характеристики. Текстът е академично издържан и последователен, а изследването е обосновано значимо както в научен, така и в практически аспект.

Друга устойчива изследователска линия е свързана с въздействието на миграционните процеси, бежанската криза и пандемията от COVID-19 върху туристическия сектор. Представените публикации се основават на емпирични изследвания, проведени сред представители на туристическия бизнес, както и на използването на съвременни статистически и иконометрични методи. Получените резултати допринасят за по-задълбочено разбиране на влиянието на кризисните процеси върху туристическото търсене и предоставят аргументирана основа за формиране на политики в областта на туризма.

В публикациите намират място и въпроси, свързани с устойчивото развитие, социалната устойчивост и благосъстоянието, като се анализират взаимовръзките между икономически, социални и екологични фактори чрез прилагането на съвременни аналитични модели. Наред с това се разглеждат възможностите на различни туристически продукти – селски, балнеоложки, СПА и уелнес туризъм – като фактор за подобряване качеството на живот и устойчивото развитие на регионите.

Част от публикациите разкриват интердисциплинарния характер на научните интереси на кандидата чрез изследвания, посветени на предприемаческото образование, интеркултурното обучение, дигитализацията и внедряването на информационни

технологии в туристическите предприятия. Тези разработки демонстрират стремеж към интегриране на достиженията на различни научни области при решаването на практически значими проблеми.

Прави впечатление разнообразието на използваните научноизследователски методи, включително анкетни проучвания, интервюта, сравнителен анализ, статистически и иконометрични модели, както и комбиниране на количествени и качествени подходи. Това свидетелства за добра методологична подготовка и способност за избор на адекватен инструментариум в зависимост от спецификата на изследователските задачи.

В съдържателно отношение, публикациите са ориентирани към решаването на практически значими проблеми и съдържат конкретни препоръки за развитието на туристическите дестинации, управлението на туристическите предприятия и формирането на политики в областта на туризма. Учебните издания и публикациите с учебно-приложен характер допълват научната продукция и допринасят за развитието на учебния процес в областта на туризма.

Като цяло анализът на представените резюмета позволява да се направи изводът, че публикационната дейност на гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова се характеризира с тематична последователност, интердисциплинарност, добра методологична обезпеченост и отчетлива практическа насоченост. Научните изследвания обогатяват съществуващите знания по актуални проблеми на туризма и устойчивото развитие и създават предпоставки за тяхното приложение както в академичната практика, така и при разработването на управленски решения.

Кандидатът в конкурса за „доцент“ няма доказано, по законоустановения ред, плагиатство в научните трудове. Представена е декларация за оригиналност, в която се посочва, че всички източници са използвани добросъвестно и са спазени изискванията за авторско право (Декларация за оригиналност).

Качествата на гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова като учен-изследовател се потвърждават и от активното ѝ участие в научноизследователски проекти с национален и международен характер. За периода 2015- 2026 г. тя е участвала в общо 9 проекта, от които 8 международни, включително по програма Интеррег „Гърция-България“, програма „Еразъм +“ и други международни инициативи, както и в 1 институционален проект и различни национални научни инициативи. Заема различни изследователски позиции като член на научния екип и експерт, без да е изпълнявала ръководни функции. Всички проекти са реализирани успешно и са довели до конкретни научни резултати.

Направената количествена и качествена оценка по критериите и показателите за изследователската дейност показва, че представените трудове от гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова се отличават с високо научно равнище. Оценката за качеството на разработките от езикова гледна точка е положителна. Стилът е стегнат и точен. Текстът е написан на разбираем научен език.

В обобщение, извършеният анализ налага извода, че кандидатът в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” - гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова постига съответствие и на допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ във връзка с развитието на академичния състав. Те са свързани с научноизследователската дейност и реализиране на допълнителни 30 по група Е от минималните национални изисквания. Д-р Божкова доказва участия в международни проекти, респективно следва да и се отчетат съответните допълнителни точки в изпълнение на изискването, предвидено в ЮЗУ за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Приемам, че представените за конкурса научни трудове отговарят на националните изисквания (по чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ). и съответно на допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за заемане на академичната длъжност „доцент” в научната област и професионално направление на конкурса, в изпълнение на които, гл. ас. д-р Руска Богкова представя постигнати общо 1327,6 точки, което надвишава значително изискуемия минимален праг от 400 точки.

6. Съответствие с приносите в научните изисквания

Анализът на публикациите по конкурса откроява научните интереси и постижения на кандидата, които са насочени към актуални проблеми в областта на туризма, устойчивото развитие, трансграничното сътрудничество, миграционните процеси и социално-икономическите трансформации. Търсейки постигнатите от гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова научни приноси, считам, че такива могат да бъдат обобщени в няколко основни направления:

1. *Приноси в развитието на научните изследвания в областта на туризма и трансграничното сътрудничество, идентифицирани в предложените от кандидата модели и подходи за анализ на специализираните видове туризъм:* Пространствено разгърнати по отношение на трансграничните туристически дестинации, те предлагат сравнителни емпирични изследвания на туристическата мотивация, оценка на туристическите ресурси и формулиране на насоки за развитие на устойчиви туристически продукти и трансгранични стратегии.

2. *Приноси в изследването на въздействието на социално-икономическите процеси върху туризма, произтичащи от анализа на ефектите от миграционните процеси, бежанската криза и пандемията от COVID-19 върху развитието на туристическия сектор:* Прави впечатление, че за целта кандидатът борави със съвременни емпирични и иконометрични методи, приложени по отношение на факторите, влияещи върху туристическото търсене и развитието на туристическите дестинации.

3. *Приноси в областта на устойчивото развитие, социалната устойчивост и благосъстоянието:* Изследвани са взаимовръзките между икономическото развитие, социалните неравенства, екологичните фактори и развитието на туризма чрез прилагането на съвременни теоретични модели и емпирични анализи. Разгледана е ролята на различни форми на туризъм като фактор за устойчиво регионално развитие, обществено здраве и повишаване качеството на живот.

4. *Интердисциплинарни и приложни приноси, откривани в изследвания, свързващи туризма с образованието, предприемачеството, дигитализацията и интеркултурната комуникация:* Предложени са решения за адаптиране на образователния процес и внедряване на информационни технологии в туристическата практика, които имат както научна, така и приложна стойност. Прави впечатление, че те са намерили отражение в разработените от кандидата учебни материали, обогатяващи учебното съдържание в областта на международния туризъм, туристическата конюнктура и пазарния анализ.

В обобщение може да се заключи, че научните приноси на кандидата се характеризират с интердисциплинарен подход, съчетаване на теоретичен анализ с емпирични и иконометрични изследвания, както и с ясно изразена практическа насоченост. Те допринасят за развитието на научните изследвания в областта на туризма, устойчивото развитие и регионалното развитие и имат значение както за академичната теория, така и за управленската практика.

7. Характеризиране академичната известност на кандидата

Получените научни и научно-приложни резултати от изследванията на гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова предизвикват интерес в академичната общност и намират добра разгласа. Кандидатът е представил доказателства за цитируемост на своите научни трудове, като са отчетени 25 цитирания в публикации на други автори, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. Общият брой точки от цитирания възлиза

на 375, съгласно представената фактология за цитиранията в Справката за изпълнение на минималните национални изисквания на кандидата. Пак там се регистрират още 8 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране с общ брой точки 80, както и 43 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране с общ брой от 215 точки.

Представените данни за доказани цитирания са показателни за научната видимост и разпознаваемост на кандидата. Може да се заключи, че те допринасят за разпространението и популяризирането на резултатите от проведените изследвания както в академичната общност, така и сред институционалната и професионалната среда.

8. Критични бележки и предложения

Впечатленията ми от рецензираните материали по конкурсната процедура са представени в предходните раздели съдържателно и критично, поради което тук ще отправя единствено препоръки по отношение на бъдещата научноизследователска дейност на гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова. На първо място, си позволявам да препоръчам на д-р Божкова да продължи да развива изследователските си интереси в по-широка област като отдели място на дигитализацията и устойчивото развитие в туризма, с внимание към интегрирани управленски подходи и политики. На следващо място, бих искала да насърча по-активното ѝ ангажиране с изграждането на научни партньорства с университети и изследователски центрове в чужбина. Подобна дейност би създала допълнителни възможности за разширяване на международното научно сътрудничество и за повишаване на видимостта на научните резултати, постигнати от кандидата.

9. Заключение по процедурата

Кандидатът в конкурса за „доцент” - гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова отговаря на минималните национални изисквания в област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки в съответствие с чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и Приложение към чл. 1а, ал. 1 от ПЗРАСРБ, при изпълнение на минималните национални изисквания, както следва:

1. В конкурса Руска Венциславова Божкова е единствен кандидат;
2. Притежава образователната и научна степен „доктор“;
3. Заема академичната длъжност „главен асистент“ във висшето училище, обявило конкурса;

4. Осигурена ѝ е необходимата аудиторна и извънаудиторна заетост, по регламента на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград;

5. Възложени са ѝ и провежда общо 8 лекционни курса;

6. Има издадени собствени разработки, относими към преподаваните дисциплини, пряко обвързани с тематиката на конкурса, включително монография: Божкова Р. (2022) Специализирани видове туризъм в трансграничния регион България - Гърция. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, ISBN: 978-954-00-0321-4 и учебник: Руска Кръстева (2018). Международен туризъм, Изд. Авангард Прима, София, ISBN 9786191609574;

7. Кандидатства в конкурса с достатъчно по количество, несвързана с докторската дисертация научна продукция: 1 монография в обем от 232 стр., 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор", 9 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни, 11 статии и доклади публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, 2 участия в колективни монографии и 1 учебник;

8. Документирани са общо 25 цитирания на кандидата от други автори в публикации в световно признати бази данни, съгласно представена справка;

9. В своята съвкупност, оценените публикации съдържат набор от научни и научно-приложни приноси, с които се допълва и доразвива научното познание в областта на специализираните видове туризъм и по-конкретно върху ефективното сътрудничество и взаимодействие в сферата на туризма и развитието му в трансграничните райони.

Гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова отговаря и на допълнителните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент”, определени от ЮЗУ „Неофит Рилски“ по показател Е, свързани с научноизследователската дейност и носещи допълнителни 30 точки, в направление участие в международен проект.

Впечатленията ми на база рецензирани материали и документи по конкурса ми позволяват да заключа, че кандидатът – д-р Божкова, притежава безспорни достойнства като преподавател и изследовател, с доказани приноси в научната специалност на конкурса. Ясно и еднозначно заявявам своята положителна оценка за единствения участник в конкурса за „доцент”. С пълна убеденост гласувам гл. ас. д-р Руска Венциславова Божкова да бъде избрана и заеме академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки по професионално направление 3.9. Туризъм, (Икономика и управление на туризма (Специализирани видове туризъм и трансгранично сътрудничество) в катедра „Туризъм” към Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград.

01.08.2026 г.

Благоевград

Рецензент:

проф. д-р М. Станкова

REVIEW

By: Prof. Dr. Mariya Zlatkova Stankova

South-West University "NEOFIT RILSKI", Blagoevgrad

**included in the register of the academic staff of the Republic of Bulgaria in the National
Center for Information and Documentation in the scientific specialty: Tourism
Economics and Management**

and

**member of the scientific jury in a competition announced by South-West University
"Neofit Rilski" - Blagoevgrad for the academic positions "Associate Professor" in the
field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.9
Tourism (Tourism Economics and Management (Specialized Types of Tourism and
Cross-Border Cooperation)), for the needs of the Department of Tourism**

1. Presentation of the Candidate

For the announced competition for the academic position of „Associate Professor“ in the field of higher education 3. Social, Economic and Legal Sciences professional field 3.9 Tourism (Tourism Economics and Management (Specialized Types of Tourism and Cross-Border Cooperation)), for the needs of the Department of Tourism, Faculty of Economics, South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad documents have been submitted by one candidate: Chief Assistant Professor Ruska Ventsislavova Bozhkova - Lecturer in the same department.

Ruska Ventsislavova Bozhkova is the sole candidate in the competition.

2. Grounds for Preparing the Review: This review is based on:

✓ *the decision of the Faculty Council of the Faculty of Economics at the South-West University "Neofit Rilski", Minutes No. 38/15.06.2026*

✓ *the Order No. 1362/16.06.2026 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski"-Blagoevgrad on determining the members of the scientific jury*

✓ *the decision of the first meeting of the scientific jury on the procedure, held on 25.06.2026 - Protocol No. 1*

The competition was announced in the State Gazette, issue 36/17.04.2026.

The review has been prepared in accordance with Order No. 1362/16.06.2026 of the Rector of the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. Its content is consistent with the current Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as with the internal regulations for the development of the academic staff at the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. Structurally, the review consists of nine parts, including presentation of the candidate, reason for writing and conclusion, in which the candidate's research, educational and teaching activities are analysed together with outlining of contributions, remarks, and recommendations.

For the purposes of the competition, Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova has submitted a complete set of documents fully complying with the scope of the competition, the national legislative framework, and the internal regulations of South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, including: Curriculum Vitae; the required diplomas; certificate of professional experience; list of publications submitted for the competition; official report on compliance with the national minimum requirements for the scientific field and the additional requirements of South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad, accompanied by supporting evidences; citation report containing complete bibliographic information on both cited and citing publications; report on the original scientific contributions with supporting evidences; scientific publications submitted for evaluation in the competition; abstracts of the peer-reviewed publications in both Bulgarian and English; application for participation in the competition, including reference to the announcement published in the State Gazette.

3. Academic and Professional Profile of the Candidate

Chief Assistant Professor Ruska Ventsislavova Bozhkova was born on August 22, 1983. She completed her secondary education at a high school in the town of Asprovalta, Republic of Greece in 1999, after which in 2002 she graduated from the Unified Lyceum in the same town. R. Bojkova obtained a Bachelor's degree in Public Administration in the period 2002-2006 at the University of Social and Political Sciences "Pantio", Greece, Faculty of Public Administration. She has obtained a diploma in Master's Degree in Economic and Regional Development (2006-2009) at the same university in Greece, Faculty of Economic and Regional Development. Ruska Bozhkova continued her doctoral studies in 2009, when she was enrolled as a full-time doctoral student at the Department of Tourism of the Faculty of Economics at the South-West University "Neofit Rilski" in the specialty 05.02.18 Economics and Management (Tourism). In April 2013, she defended her dissertation on the topic “Interregional Peculiarities of Rural Tourism”. Within the framework of the doctoral program, R. Bozhkova is a part-time

lecturer at the Department of Tourism of the Faculty of Economics, which is also the beginning of her professional development. In 2013, Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkov was appointed as an Assistant Professor at the Department of Tourism. In 2015, she held the academic position of “Chief Assistant Professor” in the same department, a position she has held to date. As can be seen from the attached Certificate of Employment No. 33/01.04.2026, as of 2026 he has 12 years and 7 months of teaching experience at the South-West University "N. Rilski" - Blagoevgrad.

Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova speaks English, Greek and German. She is a member of the editorial board of the journal “Entrepreneurship” at the South-West University “Neofit Rilski” and is a reviewer for the journal “Athens Journal of Tourism” at the Athens Institute of Education and Research (ATINER). She is a member of the management board of the Confederation of Bulgarian Trade Unions at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

She also serves as a volunteer nurse with the Greek Red Cross (Region of Serres, Greece).

4. Quantitative and qualitative assessment according to the criteria and indicators for the teaching activity

Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova has submitted a complete set of documents in both printed and electronic formats. The documentation and supporting evidence fully comply with the requirements for participation in the competition and are in accordance with the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad.

Based on the submitted documentation concerning the candidate's academic and professional profile, it can be concluded that all statutory requirements for holding the academic position of “Associate Professor” have been fulfilled in accordance with Article 24, paragraph 1 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, in conjunction with Article 53, paragraph 1 of the Regulations for the Implementation of the same Law.

As of 25 June 2026, Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova has accumulated 13 years of academic experience at South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad. She teaches in the Bachelor's degree programmes in Tourism and Sustainable Tourism, delivering lecture courses in subjects including Domestic and International Tourism, Tourist Attractions Management, Balneological Tourism, and Rural Tourism. In addition, she

teaches in the Master's degree programmes offered by the Department of Tourism in both full-time and part-time modes of study.

The analysis of the submitted workload reports indicates that the candidate has been assigned a teaching load consisting of 315 lecture hours and 45 seminar hours, substantially exceeding the required minimum norm of 200 lecture hours.

Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova has made a significant contribution to the development of the educational documentation of the Department of Tourism. She has designed new curricula and continuously updated existing course syllabi in accordance with contemporary academic and professional requirements. She is the author of the curricula for all undergraduate and graduate courses that she teaches within Professional Field 3.9 Tourism at the Faculty of Economics of South-West University "Neofit Rilski".

In support of the educational process, Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova has published one single-authored university textbook: *Krasteva, R. (2018). International Tourism. Avangard Prima Publishing House, Sofia. ISBN 9786191609574*, which is included among the publications submitted for the competition.

During the period 2015–2025, Dr. Bozhkova also developed and delivered lecture courses in English within the framework of the Erasmus+ Programme, including a teaching mobility at INSEEC Business School, Lyon–Bordeaux, France, in March 2025. Furthermore, she participated in five Erasmus+ staff training mobilities at partner universities in Spain, Belgium, Türkiye, France, and Greece, contributing to the enhancement of her international teaching experience and academic cooperation.

The quantitative and qualitative assessment conducted on the basis of the established evaluation criteria and indicators demonstrates that Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova possesses extensive teaching experience and high academic competence. She has proven her ability to work effectively in an international and multicultural academic environment and enjoys well-established professional recognition among colleagues both in Bulgaria and abroad. Based on the above, it can be concluded that the candidate possesses the academic qualifications, teaching experience, and professional expertise required for appointment to the academic position of „Associate Professor“.

5. Quantitative and qualitative assessment (analysis) of the criteria and indicators for research activity

For the purposes of the competition for “Associate Professor”, Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova has submitted for review 25 scientific publications,

published in university publishing houses and in specialized scientific publications (List of publications). In accordance with the legal regulation, none of them duplicates the publications submitted for the award of the educational and scientific degree of Doctor (PhD) or the of “chief assistant” (NACID reference).

Table 1. Scientific publications submitted for review by senior assistant professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova

Group of Indicators	Indicator	Number of points
V	Habilitation book – monograph – 1 issue	100
G	Published book based on a defended dissertation for the award of an educational and scientific degree "Doctor" or for the award of a scientific degree "Doctor of Sciences" – 1 issue	75
	Articles and reports published in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information – 9 issues	120,5
	Articles and reports published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes – 11 issues	90,3
	Published chapter of a collective monograph – 2 issues	6,8
E	Published university textbook or textbook used in the school network – 1 issue	40
	Total number of points from publications	432,6

** systematization by List of fulfilment of minimum national requirements and List of publications of the candidate*

The documentary evidence submitted for the competition demonstrates that the candidate fully satisfies the national minimum requirements for occupying the academic position of Associate Professor. She has achieved 100 points under Group of Indicators V, 297.6 points under Group of Indicators G (with a required minimum of 200 points), 40 points under Group of Indicators E, and a total of 670 points under Group of Indicators D.

With a total of 400 points required, Dr. Bozhkova scored a total of 1212.6 points.

Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova's scientific output has been published in well-established academic journals and publishing outlets. It is particularly noteworthy that a substantial proportion of her publications appear in journals indexed in internationally recognized scientific databases such as Web of Science and Scopus, which attests to their international visibility and scientific recognition. The remaining publications have been published in peer-reviewed national scientific journals, academic publishing houses, edited collective volumes, and proceedings of national and international scientific conferences.

An analysis of the submitted publications reveals a clearly defined and consistently developed research profile focused on contemporary issues in tourism, sustainable development, cross-border cooperation, migration processes, and their impact on tourism destinations. Thematically, the candidate's research demonstrates logical continuity and

progressive expansion towards topics related to sustainable development, digitalisation, entrepreneurship, public health, and well-being. Studies devoted to cross-border tourism development between Bulgaria and Greece, specialised forms of tourism, and the sustainable management of tourism destinations constitute the central focus of the candidate's research. Particular attention is devoted to the analysis of tourist motivation, the assessment of tourism resources, and the development of integrated cross-border tourism products and regional development strategies. Special recognition should be given to the candidate's habilitation monograph: *Bozhkova, R. (2022). Specialized Types of Tourism in the Bulgaria–Greece Cross-Border Region. reviewed by 2 habilitated persons and published by University Publishing House "Neofit Rilski", ISBN 978-954-00-0321-4*. The monograph convincingly demonstrates the role of specialised forms of tourism as an instrument for the sustainable development of the cross-border region between Southwestern Bulgaria and Northern Greece. It provides a comprehensive analysis of the relationship between tourist motivation, the sustainable utilisation of natural and cultural resources, and the opportunities for economic and social cooperation between the two neighbouring regions. The research objectives are clearly formulated and successfully achieved through an empirical investigation of the motivations and tourism preferences of Bulgarian and Greek tourists according to their demographic characteristics. The study is methodologically sound, academically rigorous, and makes valuable scientific and practical contributions.

Another well-developed research direction concerns the impact of migration processes, the refugee crisis, and the COVID-19 pandemic on the tourism sector. These studies are based on extensive empirical research involving representatives of the tourism industry and employ contemporary statistical and econometric methods. The findings contribute to a better understanding of the effects of crises on tourism demand and provide a well-founded basis for policy formulation in the tourism sector.

The candidate's publications also examine issues related to sustainable development, social sustainability, and well-being by analysing the interrelationships among economic, social, and environmental factors through the application of contemporary analytical models. Furthermore, they explore the contribution of various tourism products—including rural, balneological, SPA, and wellness tourism—to improving quality of life and promoting sustainable regional development.

Several publications demonstrate the interdisciplinary nature of the candidate's research interests by addressing topics such as entrepreneurship education, intercultural training, digitalisation, and the application of information technologies in tourism enterprises. These

studies reflect a consistent effort to integrate knowledge from different scientific disciplines in order to address practically significant challenges within the tourism sector.

The candidate employs a wide range of research methods, including questionnaire surveys, interviews, comparative analysis, statistical and econometric techniques, as well as mixed quantitative and qualitative approaches. This methodological diversity demonstrates excellent research competence and an appropriate selection of analytical tools tailored to the objectives of each study.

From both scientific and practical perspectives, the publications address issues of considerable relevance and provide concrete recommendations for the development of tourism destinations, the management of tourism enterprises, and the formulation of tourism policies. The candidate's educational materials further complement her scientific achievements and make a valuable contribution to the teaching and learning process in higher education.

Overall, the analysis of the submitted publications demonstrates that Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova's research activity is characterised by thematic consistency, methodological rigour, interdisciplinary orientation, and a strong practical focus. Her scientific work substantially enriches existing knowledge in the fields of tourism and sustainable development and provides a solid basis for its application in both academic research and professional practice.

No evidence of plagiarism was identified in the submitted scientific works submitted for the competition. The candidate has provided a Declaration of Originality confirming that all sources have been properly acknowledged and that copyright regulations have been fully observed.

Dr. Bozhkova's academic profile is further strengthened by her active participation in national and international research projects. During the period 2015-2026, she has participated in a total of 9 projects, of which 8 are international, including such under the Interreg Greece-Bulgaria program, the Erasmus + program and other international initiatives, as well as in 1 institutional project and various national scientific initiatives. She has served as a member of research teams and as an expert, making a substantial contribution to the successful implementation of all projects and to the achievement of significant scientific results.

The quantitative and qualitative assessment of the candidate's research performance demonstrates the high scientific quality of the submitted publications. From a linguistic perspective, the publications are characterised by clarity, precision, logical organisation, and an appropriate academic writing style.

In summary, the conducted assessment confirms that Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova also fulfils the additional requirements established by South-West University "Neofit Rilski" concerning research activity. These requirements include the achievement of an additional 30 points under Group of Indicators E, which the candidate satisfies through her documented participation in international research projects.

Therefore, I conclude that the scientific publications submitted for the competition fully comply with the national requirements set out in Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, as well as with the additional requirements established by South-West University "Neofit Rilski" for the academic position of Associate Professor in the relevant scientific field and professional area. The candidate has accumulated a total of 1,327.6 points, substantially exceeding the required minimum threshold of 400 points, thereby fully satisfying all statutory and institutional criteria for appointment to the academic position of "Associate Professor".

6. Assessment of the Scientific Contributions

The analysis of the publications submitted for the competition demonstrates that the candidate has developed a coherent and well-established research profile addressing contemporary issues in tourism, sustainable development, cross-border cooperation, migration processes, and socio-economic transformation. Based on the submitted scientific output, I consider that the candidate's principal scientific contributions may be summarised as follows:

1. *Contributions to tourism research and cross-border cooperation:* The candidate has made meaningful inputs to the advancement of scientific knowledge in the field of tourism through the development of conceptual models and analytical approaches for the study of specialised forms of tourism. Particular emphasis is placed on cross-border tourism destinations, where comparative empirical studies have been conducted on tourist motivation, the assessment of tourism resources, and the development of sustainable tourism products and cross-border development strategies.

2. *Contributions to the study of the impact of socio-economic processes on tourism:* An important contribution of the candidate's research concerns the analysis of the effects of migration processes, the refugee crisis, and the COVID-19 pandemic on tourism development. These studies employ contemporary empirical, statistical, and econometric methods to examine the factors influencing tourism demand, destination competitiveness, and the resilience of the tourism sector.

3. *Contributions to sustainable development and well-being*: The candidate has substantially contributed to research on sustainable development by examining the interrelationships among economic growth, social inequalities, environmental sustainability, and tourism development. Particular attention is given to the role of various forms of tourism in promoting sustainable regional development, improving public health, and enhancing quality of life.

4. *Interdisciplinary and applied scientific contributions*: The interdisciplinary character of the candidate's research is reflected in studies integrating tourism with entrepreneurship, education, digitalisation, and intercultural communication. The proposed approaches for improving educational practices and implementing digital technologies in tourism possess both scientific significance and practical applicability. These contributions have also been incorporated into the educational materials and curricula developed by the candidate, enriching university education in the fields of international tourism, tourism economics, tourism market analysis, and tourism management.

Overall, the candidate's scientific contributions are characterised by a strong interdisciplinary orientation, combining theoretical analysis with empirical and econometric research and maintaining a clear practical focus. They contribute significantly to the advancement of knowledge in tourism, sustainable development, and regional development, while also providing valuable guidance for public policy and tourism management practice.

7. Academic Reputation of the Candidate

The scientific achievements of Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova have received considerable academic recognition and demonstrate a high level of scientific visibility. According to the submitted documentation, the candidate has received 25 citations in publications indexed in internationally recognised scientific databases, corresponding to 375 citation points under the national evaluation criteria. In addition, the candidate has documented eight citations in peer-reviewed monographs and edited collective volumes, accounting for 80 points, as well as 43 citations in peer-reviewed national scientific journals and edited volumes, contributing an additional 215 points.

These citation indicators clearly demonstrate the relevance, recognition, and scientific impact of the candidate's research. They confirm that her scientific results have attracted sustained attention within the academic community and have contributed to the dissemination of knowledge among both researchers and professionals in the field.

8. Critical notes and suggestions

My overall assessment of the submitted materials is highly positive, and I have no substantive criticisms that would affect my final evaluation of the candidate.

Nevertheless, I would like to offer several recommendations for her future academic development. I encourage Dr. Bozhkova to continue expanding her research in the areas of digital transformation, smart tourism, and sustainable tourism development, with particular emphasis on integrated destination management and evidence-based tourism policies. Furthermore, I recommend strengthening her participation in international research networks and collaborative projects with foreign universities and research institutions. Such activities would further enhance the international visibility of her research and create additional opportunities for interdisciplinary scientific cooperation.

9. Final Assessment and Conclusion

Based on the comprehensive review of the submitted documentation and scientific output, I conclude that Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova fully satisfies the national minimum requirements for appointment to the academic position of “Associate Professor” in Professional Field 3.9 Tourism, in accordance with Article 26 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the corresponding provisions of its Implementing Regulations.

The following circumstances support this conclusion:

1. Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova is the only candidate participating in the competition.
2. She holds the educational and scientific degree of **Doctor (PhD)**.
3. She occupies the academic position of **Chief Assistant Professor** at the higher education institution announcing the competition.
4. She fulfils all teaching requirements established by the regulations of South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad.
5. She is responsible for the delivery of **eight lecture courses** within the Bachelor's and Master's degree programmes of the Department of Tourism.
6. She has published scientific works directly related to the subject area of the competition, including the habilitation monograph **Specialized Types of Tourism in the Bulgaria–Greece Cross-Border Region** (2022) and the university textbook **International Tourism** (2018).

7. The candidate has presented a substantial body of scientific publications beyond those submitted for the award of the PhD degree, including one habilitation monograph, one published doctoral monograph, nine publications indexed in internationally recognised scientific databases, eleven articles and conference papers published in peer-reviewed scientific journals and edited volumes, two chapters in collective monographs, and one university textbook.
8. The submitted documentation confirms **25 citations** in publications indexed in internationally recognised scientific databases, demonstrating the scientific impact of the candidate's research.
9. The publications submitted for evaluation contain substantial scientific and applied contributions that significantly enrich existing knowledge in the fields of specialised tourism, cross-border tourism development, sustainable destination management, and regional cooperation.

Furthermore, Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova fulfils the additional institutional requirements established by South-West University "Neofit Rilski" under **Indicator E**, related to research activity, through her documented participation in international research projects.

Having carefully examined all submitted materials and evaluated the candidate's academic, teaching, and research achievements, I conclude that Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova possesses outstanding qualifications as both a university lecturer and a researcher. Her scientific contributions are original, relevant, and of substantial academic and practical value. Therefore, I express my unequivocally positive evaluation of the candidate and strongly recommend that the members of the Scientific Jury and the Faculty Council of the Faculty of Economics elect Chief Assistant Professor Dr. Ruska Ventsislavova Bozhkova to the academic position of “**Associate Professor**” in Higher Education Area **3. Social, Economic and Legal Sciences**, Professional Field **3.9 Tourism**, in the scientific specialty (**Economics and Tourism Management (Specialized Types of Tourism and Cross-Border Cooperation)**), for the needs of the Department of Tourism at the Faculty of Economics, South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad.

Blagoevgrad,
01.08.2026

Review prepared by:
(Prof. Dr. M. Stankova)